

COMMUNISTISCH VERZET IN DE TWEEDE WERELDOORLOG

De nazi's zagen het communisme als deel van 'de Joodse samenzwering' en beschouwden de socialistische ideologie als staatsgevaarlijk. Direct na de bezetting van Nederland werden alle Nederlandse communistische partijen verboden. Vele communisten begaven zich in het ondergrondse verzet.

Communisme als gevaar

Bij de Duitse bezetting van Nederland werden onmiddellijk alle communistische partijen verboden. Dit lot trof de Communistische Partij Nederland (CPN) en de Revolutionair-socialistische Arbeiderspartij (RSAP). Vele leden van de communistische partijen zetten hun activiteiten voort in het verzet.

De Communistische Partij Nederland (CPN)

De communisten moesten niets hebben van Hitlers nationaalsocialistische gedachtegoed. De CPN had zich goed voorbereid op de inval van de Duitsers; nadat de partij werd verboden, begonnen de leden direct met actief verzet tegen de bezetter. Dit maakte de partij de eerste verzetsorganisatie van Nederland.

De Waarheid

De Communistische Partij richtte in 1940 de verzetskrant *De Waarheid* op, de tweede verzetskrant van Nederland. In deze krant werd opgeroepen tot de Februaristaking van 1941. De voornaamste activiteiten van de CPN waren het verspreiden van kranten en pamfletten en het plegen van sabotage. Zo pleegden haar leden onder andere aanslagen op spoorwegen en fabrieken.

Duitse infiltratie in de CPN

De Duitsers maakten gebruik van infiltranten in de Communistische Partij, waardoor zij vele honderden communisten konden oppakken. Minstens 130 van hen kwamen tijdens de oorlog om het leven. Lou Jansen en Jan Dieters, twee belangrijke leden van de CPN, werden door de bezetter opgepakt en geëxecuteerd op de [Waaltdorpervlakte](#).

Paul de Groot: de Nederlandse Stalin

De communist Paul de Groot had van 1938 tot 1977 de leiding over de CPN. Door zijn radicaal-communistische ideeën wordt hij ook wel de Nederlandse Stalin genoemd. In de eerste jaren van de oorlog speelde hij een belangrijke rol in het verzet, maar na enkele jaren trok hij zich terug uit de illegaliteit. Hij zou de mogelijke auteur geweest zijn van het pamflet 'staakt staakt staakt', waarin werd opgeroepen tot de Februaristaking. Zijn vrouw en kinderen konden niet aan de Duitsers ontsnappen en werden in Auschwitz vergast, de Groot zelf weet te ontkomen.

Hannie Schaft en de RVV

De communistische krant *De Waarheid* identificeerde zich sterk met de RVV; de Raad van Verzet, die nauwe banden had met de Communistische Partij en met de partij samenwerkte in het verzet. De RVV richtte zich vooral op het vervalsen en verspreiden van illegale identiteitskaarten. Een van haar bekendste leden was de Haarlemse [Hannie Schaft](#). Hannie Schaft – het meisje met de rode haren – is één van Nederlands meest bekende

verzetsstrijders. Ze pleegde onder andere aanslagen op de NSB en de politie. Op 21 maart 1945 werd Schaft gearresteerd, waarna ze ruim twee weken later werd doodgeschoten in de

Bloemendaalse duinen.

Henk Sneevliet en de RSAP

Henk Sneevliet was Tweede Kamerlid voor de RSAP – de Revolutionair-socialistische Arbeiderspartij - en verzetsstrijder in de Tweede Wereldoorlog. De Duitse bezetter hief de RSAP in 1940 op, waarna Sneevliet in het verzet ging. Hij richtte het Marx-Lenin-Luxemburg-front op, een communistische verzetspartij. Het MLL-front pleegde actief verzet tegen de Duitsers, door middel van het drukken en verspreiden van illegale kranten. In 1942 werd Sneevliet opgepakt en door de Duitsers gefusilleerd op de Leusderheide.

Radicaal verzet

De communistische verzetsorganisaties pleegden over het algemeen het meest radicale verzet tijdens de oorlog. Naar schatting zijn er ongeveer tweeduizend communistische verzetsstrijders omgekomen ten gevolge van de strijd tegen de nazi's.

Bron: isgeschiedenis.nl